

A kórház nagy fejlesztésének első állomása volt az 1929-ben átadott új sebészeti pavilon. Már ekkor kész tervek voltak további épületekre is, de megvalósulását megakadályozta a gazdasági válság, majd a rövidesen kitört II. világháború. A világegészségügyi fizikai romlásainak elmúltával, az ötvenes évek közepén kezdhettek hozzá az első jelentős kórházi építkezéshez.

A kórbonctani és kórszövet-tani osztály 1957-ben kapott új helyet.

A kórboncolásnak azonban jóval régebbi múltja volt intézetünkben. Egy 1903-as minisztériumi vizsgálatból tudható, hogy volt boncterem és "boncyszolga" is a kórházban.

Dr. Klekner Károly igazgató főorvos nagy jelentőséget tulajdonított a kórboncolásnak, ezért már 90 éve, vagyis 1917. április 30-án boncolóorvosi állást létesített. A vármegyei közgyűlés 1918 végén határozatában mondta ki a bakteriológiai és szövettani labor felállítását, tehát elkezdődtek a szövettani vizsgálatok is. A kórboncnoki teendőket több más feladata mellett 1923-tól dr. Gaizler Gyula látta el. 1936 novemberétől dr. Gerlei Ferenc lett a kórboncnok.

Az 1957-re felépült új épületet dr. Gerlei Ferenc patológus főorvos útmutatásai alapján Paulinyi Zoltán építésmérnök tervezte. A tervező így mutatta be épületét: *"...Az épület a Megyei Kórház Kórbonctani és Kórszövet-tani osztályát foglalja magába, az előbbi a földszinten, az utóbbi az emeleten lett elhelyezve. A két osztály egy főorvos vezetése alatt áll. A kórbonctani osztályon dolgozók létszáma 3 fő: főorvos, alorvos, szakaltnisz. A kórszövet-tani osztályon dolgozók létszáma 9 fő a főor-*

Ötven éve történt...

voson és alorvoson kívül... A lépcsőházból jutunk az emeleten elhelyezett kórszövet-tani részleghez. A középfolyosóból érkezünk a kórszövet-tani és hisztokémiai laboratóriumba, kettő között van az úgynevezett indító szoba, ahová a vizsgálandó szervek először kerülnek."

Az új épület átadása után a kórboncolás az egykori kápolnából, a szövettani vizsgálatok az 1929-ben átadott sebészeti épület második emeletén kialakított szövettani laboratóriumból költözhetett egy helyre.

Az 1957-ben átadott kórbonctani és kórszövet-tani osztály épülete

A patológia az elmúlt fél évszázadban ebben az épületben működött, utóbbi igencsak szűkös körülmények között. A jubileumra a rövidesen elkészülő új, modern épületbővítéssel emlékezhet legszebben a kórház.

Az 1957-es év nem csupán a nagy építkezések kezdete volt, hanem új osztályok alapjait is lerakták. Március 1-jén az Egészségügyi Közlöny, majd 3 héttel később az Orvosi Hetilap egy álláspályázatot tett közzé, melyben "osztályos főorvos"-t kerestek a kórház **2. sz. Sebészeti Osztálya** számára. A második sebészeti osztály

létrehozását indokolta, hogy ekkortájt a kórházban - a szülészet után - a második legnagyobb forgalmat a sebészet bonyolította. A Szabolcs-Szatmár megye fontosabb statisztikai adatait tartalmazó kötet szerint 1956-ban 7.489 beteget láttak el. Az álláspályázat kiírásában a követelmények között szerepelt az ortopéd-szakképesítés is, hiszen az új 70 ágyas osztályt traumatológiai és ortopédprofilal tervezték. Több pályázat is beérkezett, de Illyés Zsigmond lett a nyertes. A levéltári iratokból

21-én nevezték ki kórházunk sebészetre segédorvosnak. Érthető, hogy javára döntöttek a pályázat bírálói.

A kórházban már 1954-től volt megyei hatáskörű ortopéd-szakrendelés. A sebészetben belül pedig kezdett létrejönni egy olyan orvosi gárda, amely a baleseti és mozgásszervi betegek jobb ellátása érdekében tevékenykedett. Ilyen előzmények után nyílt meg 1957. április 15-én a 2. sz. Sebészeti Osztály. Eleinte az osztályon folytatták az 1956/57-es polyomyeletis járvány áldozatainak utókezelését is. Az 1957 októberében megindult Heine-Medin Utókezelő Osztályt és gyógytornatermet egy év múlva a reumatológia főorvos vette át. 1963-ban kettévált és önálló osztály lett a traumatológia és orthopédia. Valószínűleg ekkor kapta a traumatológia a Baleseti és Helyreállító Sebészeti Osztály nevet. Nagy eredmény volt, amikor 1967-től az országban elsőként éjjel-nappalos baleseti ambulancia létesülhetett a rendelőben. A baleseti ellátás bővítésére nagy szükség is volt, mert a technikai vívmányok, a motorizáció terjedésével jelentősen megemelkedett a balesetek száma. (Míg a háború előtti békeévekben évente kb. 60-100 esetben vonultak ki a mentők balesethez, az ötvenes évek közepén ez a szám már meghaladta az ezret.)

Az egykori 2. sz. Sebészeti Osztály az utóbbi évtizedekben újabb szakterületek speciális ellátását (ér-, kéz-, idegsebészet) is végzi, a hazai szakma elismert képviselői nevelődtek ki e fél évszázados műhelyből, akik a mindennapi munkájuk mellett jelentős tudományos tevékenységet is végeznek.

Dr. Kübrner Éva PhD.
könyvtárvezető